

HENRY JAMES • **Daisy Miller**

İletişim Yayınları, Dünya Klasikleri, 2002-2010 (2 baskı)
© 2002 İletişim Yayıncılık A. Ş.

Daisy Miller

© Sonsöz: Carol Ohmann, "Daisy Miller: A Study of Changing Intentions", *American Literature*, sayı XXXVI, Mart 1964.
Sonsözün hakları Duke University Press'ten alınmıştır.

İletişim Yayınları 776 • İletişim Klasikleri 13
ISBN-13: 978-975-05-1636-8
© 2014 İletişim Yayıncılık A. Ş.
1. BASKI 2014, İstanbul

DIZI YAYIN YÖNETMENİ Murat Belge

YAYINA HAZIRLAYANLAR Osman Yener, Emrah Serdan, Güneş Akkor
KAPAK Suat Aysu

KAPAK RESMİ Joaquín Sorolla, "Deniz Kenarında Bir Yürüyüş", 1909
UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Merve Öztürk

BASKI ve CILT Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11

Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 38 46

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak İletişim Han No. 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

HENRY JAMES
Daisy Miller

Daisy Miller

ÇEVİREN *Gülümser Ağırer*

HENRY JAMES'İN ÖNSÖZÜ VE
CAROL OHMANN'İN SONSÖZÜYLE

1878'de *The Cornhill Magazine*'de
yayımlanan metin esas alınarak hazırlanmıştır.

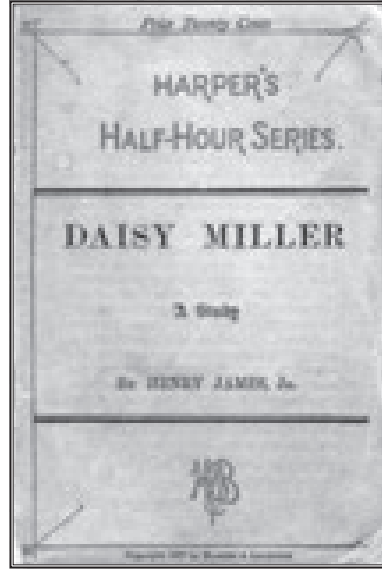
HENRY JAMES 15 Nisan 1843'te ünlü bir dilbilimci ve filozof olan Henry James Sr. ile varlıklı bir ailenin kızı olan Mary Walsh'un oğlu olarak New York'ta dünyaya geldi. James ilköğretim yıllarında önce New York'ta, daha sonra Londra, Paris ve Cenevre'de eğitim gördü; 1862 yılında Harvard Üniversitesi'nin hukuk fakültesine girdi. Ertesi yıl ilk öykülerini yazdı. *The Nation* ve *The Atlantic* gibi dergilerde sanat, edebiyat ve gezi yazılarını yayımladı. 1869 yılında Avrupa'ya taşındı ve burada yaşamaya başladı. Bu dönemde Dante Gabriel Rossetti ve William Morris gibi sanatçılar, John Ruskin, George Eliot ve Charles Darwin gibi döneminin ünlü yazarları ile arkadaşlık kurdu. 1870'te, ileride büyük bir romancı olduktan sonra reddedeceği ilk romanını yazdı. 1875'te ilk romanı kabul edilen *Roderick Hudson*'ı kaleme aldı. Aynı yıl bir yıllığına Paris'e gitti ve ilk andan itibaren sosyetenin sevgilisi oldu. Zola, Flaubert ve Maupassant ile tanıştı. Ertesi yıl Londra'ya yerleşti. İtalya seyahatinden sonra 1882'de kaleme aldığı *Daisy Miller* ve 1877'de yazdığı *The American* (Amerikalı) romanlarıyla edebiyat çevrelerinde ismini duyurmaya başladı. 1881'de yayımlanan *Bir Kadının Portresi*'ne kadar eserlerinde Avrupa'daki eski medeniyetler ile Amerika'daki sosyal hayatın etkileşimini ve Avrupa'da karşılaştığı "uluslararası" kişilikleri inceledi ve çağının en ünlü Amerikalı yazarı haline geldi. Bir dönem natüralist romanlar yazdı, ardından oyun yazarlığını denedi ama başarılı olamadı. *What Maisie Knew* (Maisie'nin Bildikleri, 1897) ve *The Awkward Age* (Bir Garip Devir, 1899) kitaplarında, yabancı olduğu İngiliz kişiliğini derinlemesine irdeledi. 1898'de yirmi yılı aşkın süre yaşadığı şehirden ayrılarak Sussex'te bir malikâneye taşındı. Bu evde sanatının doruk noktasını oluşturan son dönem eserlerini kaleme aldı: *Güvercinin Kanatları* (1902), *The Ambassadors* (Elçiler, 1903) ve *The Golden Bowl* (Altın Kâse, 1904). Son yıllarında ABD çapında gezerek konferanslar verdi, toplu eserlerinin üzerinde düzeltmeler yaptı. Birinci Dünya Savaşı sırasında İngiliz vatandaşlığına geçti. 1916'da kısa bir hastalık döneminin ardından hayatını kaybetti ve Cambridge'de defnedildi. Bugün, *Oxford İngilizce Sözlüğü*'nde James'in eserlerinden binin üzerinde alıntı mevcuttur.

İÇİNDEKİLER

ROMANA DAİR GÖRSELLER.....	7
KRONOLOJİ.....	13
ÖNSÖZ	
<i>DAISY MILLER</i> / HENRY JAMES.....	27

Daisy Miller

SONSÖZ	
<i>DAISY MILLER</i> 'İN YAZILIŞ SÜRECİNDE	
NİYET VE KISMET / CAROL OHMANN.....	127

Daisy Miller'ın 1879 yılında yapılan ilk baskısının kapağı.

Harry W. McVickar'ın *Daisy Miller*'ın 1892 tarihli baskısının kapağı için yaptığı çizim.

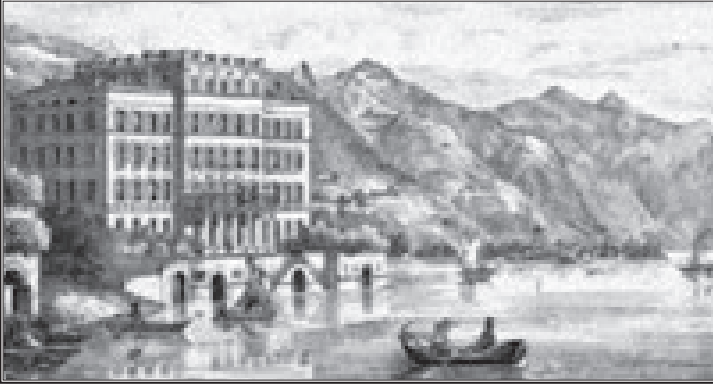
Harry W. McVickar'ın
Daisy Miller'in 1892
baskısı için yaptığı çizimler.

Harry
W. McVickar'ın
Daisy Miller'in
1892 baskısı için
yaptığı çizimler.

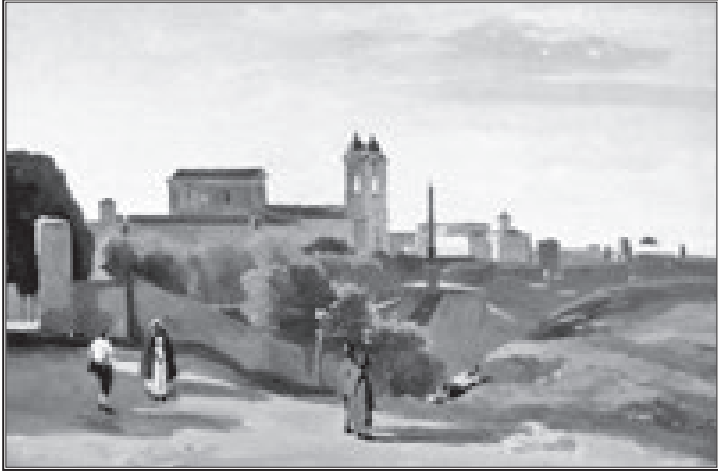

19. yüzyılın ikinci yarısında Trois Couronnes Oteli (Vevey).

19. yüzyılın ikinci yarısında Cenevre Gölü kıyısındaki Chillon Şatosu (Veytaux).

19. yüzyılın ilk yarısında Pincio Tepesi, Jean-Baptiste-Camille Corot (Roma).

19. yüzyılın ikinci yarısında Konstantin Kemer'i (Roma).

1

İsviçre'nin küçük kasabası Vevey'de son derece güzel bir otel vardır. Aslında burada çok sayıda otel vardır çünkü, pek çok ziyaretçinin de hatırlayacağı gibi, her turistin görmesi gereken masmavi bir gölün kenarındaki bu kasabanın geçim kaynağı turistleri ağırlamaktır. Bembeyaz cepheleri, yüzlerce balkonu ve çatılarında dalgalanan çok sayıda rengarenk bayrakla, büyük ve modern otellerden tutun da eskiden kalma, adı binanın pembe ya da sarı duvarına Alman tarzı işlenmiş İsviçre pansiyonlarına veya bahçe içine kondurulmuş eğreti yazlık evlere kadar, bu yapıların hemen her çeşidi gölün kıyısını boydan boya süslemiştir. Fakat o kusursuz ve ihtişamlı havasıyla Vevey'deki otellerden biri, sonradan peydahlanan komşularından belirgin bir biçimde ayrılarak ünlenmiş, hatta bir klasik haline gelmiştir. Haziran ayında bu bölgeye sayısız Ame-

rikalı turist gelir; o kadar ki, Vevey'in yılın bu zamanı bir Amerikan kıyı şeridi olup çıktığı bile söylenebilir. Newport ve Saratoga'dan bir yankıyı, bir görünümü canlandıran manzaralar ve sesler vardır; sağda solda dolaşan iki dirhem bir çekirdek kızlar, hışırdayan müslin fırır ve farbelalar, sabah sabah çalan dans müziği ve her an duyulabilen yüksek perdeden insan sesleri. Muhteşem Trois Couronnes Oteli'nde bütün bunların etkisini hisseder ve kendinizi ister istemez Ocean House'da ya da Congress Hall'da buluverirsiniz. Ancak Trois Couronnes'un bu söylediklerimle tamamen zıt, farklı özellikleri de bünyesinde barındırdığını eklemek gerekir; elçilik katiplerini andıran zarif Alman garsonlar, bahçede oturan Rus prensesler, babalarının ellerinden tuttuğu küçük Polonyalı çocuklar, Dent du Midi'nin karla kaplı zirvesi ve Chillon Şatosu'nun şahane kuleleri...

Bundan iki ya da üç yıl önce, genç bir Amerikalı'nın Trois Couronnes'un bahçesinde oturmuş çevresindeki, az önce sözünü ettiğim zarif nesnelere bazılarını tembelce göz gezdirirken aradaki benzerlikleri mi yoksa farkları mı düşündüğünü bilemiyorum. Ancak güzel bir yaz sabahıydı ve genç Amerikalı bütün bu şeylere hangi gözle bakıyor olursa olsun, onun için son derece etkileyici olmalıydı. Uzun süredir Cenevre'de yaşıyordu, önceki gün küçük bir vapurla, otelde kalan teyzesini görmeye gelmişti. Teyzesinin başı ağrıyordu; aslında teyzesinin her zaman başı ağrırdı ve şimdi odasına kapanmış,

kâfuru koklamakta olduğundan genç adamın etrafı doluşabilme özgürlüğü doğmuştu. Yirmi yedi yaşlarındaydı; dostları ondan bahsederken Cenevre’de okuduğunu söylerlerdi. Düşmanları ise – aslına bakarsanız hiç düşmanı yoktu; sevimli ve herkes tarafından sevilen biriydi. Benim söylemek istediğim, bazıları, Cenevre’de bu kadar çok vakit geçirmesinin nedeninin orada yaşayan, kendisinden yaşça büyük yabancı bir hanıma olan aşkı olduğunu iddia ederlerdi. Çok az insan, bana sorarsanız hiç kimse, hakkında tuhaf hikâyeler anlatılan bu hanımı görmemiştir. Ancak Winterbourne’un Kalvinizmin küçük başkenti ile öteden beri bir bağı vardı; küçük bir çocukken okula burada başlamış olması, sonradan koleje burada devam etmesi sağlam dostluklar kurmasını sağlamış, o da bu dostlukların pek çoğunu korumuş ve bundan büyük keyif almıştı.

Teyzesinin kapısını çalıp rahatsız olduğunu öğrenince kasabaya doğru bir yürüyüş yapıp, kahvaltısı için tekrar otele döndü. Şimdi kahvaltısını bitirmiş, ataşe kılıklı bir garsonun bahçedeki masada küçük bir fincanda ikram ettiği kahvesini yudumluyordu. Sonunda kahvesini bitirdi ve bir sigara yaktı. O sırada, yol boyunca yürümekte olan dokuz-on yaşlarında bir afacan kendisine yaklaştı. Solgun tenli bu çocuğun küçük keskin hatları ve aslında çok küçük olmasına rağmen yüzünde yaşlı bir ifade vardı. Kısa pantolon ve incecik bacaklarını ortaya çıkartan kırmızı çoraplar giymiş, parlak kırmızı bir kravat takmıştı.

Elinde ise, yaklaştığı her şeyi –çiçeklikleri, bahçe çitlerini, kadınların eteklerini– sivri ucuyla dürttüğü bir baston¹ taşıyordu. Winterbourne’un önünde durdu ve keskin bakışlı parlak gözlerini ona çevirdi.

“Bana bir tane kesme şeker verir misin?” diye sordu sert, tiz sesiyle; çocuksu ama yine de yaşlıca bir sesi bu.

Winterbourne, üzerinde kahve fincanı ve şekerliğin hâlâ durduğu masaya bir göz attı ve birkaç tane şeker kaldığını gördü. “Bunlardan birini alabilirsin,” dedi, “ama bence şeker küçük çocuklar için pek de iyi değildir.”

Ufaklık bir adım attı, göz koyduğu parçalardan üçünü dikkatlice seçip ikisini pantolonunun cebine, birini de hemen ağzına attı. Bastonunu Winterbourne’un iskemlesine bir mızrakmışçasına geçirip şekerini dişlerinin arasında kırmaya çalıştı.

“Off... bu çok sert!” dedi, sert sözcüğünü belirgin bir biçimde tonlayarak.

Winterbourne, bunun üzerine, onunla yakınlaşma onurunu elde edebileceğini hissetti ve babacan bir tavırla, “Dişlerine dikkat et, canımı acıtma,” dedi.

“Acıyacak dişim yok benim,” diye yanıtladı çocuk, “hepsi döküldü. Sadece yedi dişim kaldı. Annem dün gece saymıştı, sonra bir tanesi daha sallanıp, çıktı. Eğer başka da dökülürse annem beni döveceğini söyledi.

1 Yazarın metinde kullandığı sözcük *alpenstock*dur. Dağa tırmanmaya mahsus demir uçlu uzun baston anlamındadır.

Ama benim elimde değil ki, hep bu eski Avrupa! Dişle-
rimin dökülmesine neden olan şey iklim. Amerika'day-
ken bir şeyim yoktu... hep bu otellerden.”

Winterbourne keyiflendi ve “Üç tane kesme şeker
yersen, annenden dayak yiyeceğın kesin,” dedi.

“O zaman bana gerçek şeker vermesi lazım,” diye
atıldı genç arkadaşı. “Burada hiç şeker yiyemiyorum,
gerçek Amerikan şekerı. Amerikan şekerı en iyisidir.”

“Peki en iyi çocuklar da Amerikalı çocuklar mıdır?”
diye sordu Winterbourne.

“Bilmiyorum,” dedi çocuk, “ama ben Amerikalıyım.”

“O zaman en iyilerden birisin,” diye güldü genç
adam.

“Sen Amerikalı mısın peki?” diye sordu kıpır kı-
pır çocuk ve Winterbourne'un olumlu yanıtı üzerine,
“Amerikalılar en iyileridir!” diye haykırdı.

Arkadaşı bu iltifata teşekkür ettiği sırada, bastonunu
bir tarafa bırakmış olan çocuk da bir yandan genç ada-
mın yüzüne bakıyor bir yandan da ikinci şekerı yemeye
hazırlanıyordu. Winterbourne, kendisi de hemen he-
men bu yaşlarda Avrupa'ya gelmiş olduğundan çocuk-
luğunda bu ufaklık gibi olup olmadığını düşünmekten
kendini alamadı.

“Ablam geliyor!” diye bağırdı çocuk birden. “O da
Amerikalı!”

Winterbourne yola doğru baktı ve güzel bir genç kı-
zın yaklaştığını gördü. “Amerikalı kızlar, kızların en
iyileridir,” dedi küçük arkadaşına neşeyle.

“Benim ablam en iyisi değil,” dedi çocuk, “hep beni azarlıyor.”

“Sanırım bu onun değil, senin hatan,” dedi Winterbourne. Bu sırada genç kız da yaklaşmıştı. Yüzlerce firfir, farbela ve uçuk renkli kurdelalarla süslü beyaz müslin bir elbise giymişti. Başında şapka yoktu ama kenarları işlemeli büyük bir güneş şemsiyesi taşıyordu ve son derece güzel görünüyordu. “Ne tatlılar!” diye düşündü Winterbourne kalkacakmış gibi iskemlesinde doğrularak.

Genç kız Winterbourne’un, göle tepeden bakan bahçenin duvarının hemen yanındaki sandalyesinin önüne gelince durdu. Küçük çocuk şimdi bastonunu bir sırtık gibi kullanıyor, çakıllardan destek alarak ileri atılıyor, oynuyordu.

“Randolph! Ne yapıyorsun sen?” dedi genç kız sertçe.

“Alpler’e tırmanıyorum,” diye cevap verdi Randolph, “Alpler’e böyle tırmanılır!” Ve çakıl taşlarını Winterbourne’un kulaklarına sıçratarak bir kez daha zıpladı.

“Bu şekilde ancak inilir,” dedi Winterbourne.

“O bir Amerikalı!” diye atıldı bu sefer Randolph sert sesiyle.

Genç kız bu açıklamayla hiç ilgilenmedi ve kardeşine dik dik baktı. “Sen biraz sessiz olsan iyi edersin,” dedi yalnızca.

Ancak Winterbourne bunu bir çeşit tanıştırılma olarak kabul etti. Kalktı, sigarasını atıp yavaşça genç

kıza doğru yaklaştı. “Bu küçük bey ve ben tanıştık,” dedi kibarca. Cenevre’de, nadiren oluşan çok özel durumlar dışında, genç bir erkeğin genç ve bekar bir hanımla konuşma özgürlüğü olmadığını gayet iyi biliyordu. Fakat burada, Vevey’de bundan daha uygun bir durum olabilir miydi? Güzel bir Amerikalı kız gelip bir bahçede tam sizin önünüzde duruyor... Fakat bu genç Amerikalı hanım, Winterbourne’un söylediklerini duyunca şöyle bir ona baktı ve tekrar başını bahçe duvarına çevirip gölü ve karşıdaki dağları izlemeye başladı. Çok mu ileri gittim, diye düşündü genç adam ama geri adım atmaktansa biraz daha ilerlemenin daha uygun olacağına karar verdi. Söyleyecek bir şeyler ararken, genç kız tekrar küçük çocuğa döndü.

“O bastonu nereden bulduğunu bilmek istiyorum,” dedi.

“Aldım,” diye yanıtladı Randolph.

“İtalya’ya götürmeyi düşünmüyorsun değil mi?”

“Evet götüreceğim!” dedi çocuk.

Genç kız eğilip elbisesinin önüne baktı, bir iki kurdelayı gevşetti ve tekrar gözlerini ufaklığa dikti. “Bana kalırsa onu bir yerlerde bıraksan iyi olacak,” dedi bir an sonra.

“İtalya’ya mı gidiyorsunuz?” diye sordu Winterbourne. Sesinde sonsuz bir saygı vardı.

Genç kız tekrar ona döndü ve “Evet bayım,” dedi ve başka tek kelime etmedi.

“Eee... Simplon üzerinden mi gidiyorsunuz?” diye devam etti Winterbourne, biraz utanmıştı.

“Bilmiyorum,” dedi kız, “bir çeşit dağdan geçeceğiz sanırım. Randolph, ne dağlarıydı giderken geçeceğimiz?”

“Nereye gidiyoruz?” diye sordu çocuk.

“İtalya’ya,” diye açıkladı Winterbourne.

“Bilmiyorum,” dedi Randolph. “İtalya’ya gitmek istemiyorum. Ben Amerika’ya gitmek istiyorum!”

“Ama İtalya çok güzel bir yerdir,” dedi Winterbourne.

“Orada gerçek şeker bulunur mu?” diye sordu çocuk heyecanla.

“Umarım bulunmaz,” dedi ablası, “bence yeterince şeker yedin ve annem de böyle düşünüyor.”

“Ne kadar zamandır hiç yemedim,” diye sızlandı çocuk, “yüz hafta oldu!” Ve atlayıp zıplamaya devam etti.

Genç kız elbisesinin fırfırlarını kontrol etti, bir-iki kurdelayı tekrar gevşetti. Winterbourne gördüğü güzelliğin karşısında bir-iki laf daha etme riskini göze aldı. Utanmayı bırakmıştı artık çünkü kızın kendisinde en ufak bir utanma belirtisi olmadığını anlamaya başlamıştı. Harikulade görüntüsünde en ufak bir değişiklik olmamış, belli ki söylenenlerden ne alınmış ne de şımarmıştı. Genç adam kendisiyle konuşurken, o başka bir tarafa bakıyor ve duymuyor gibi davranıyorsa, bu sadece onun alışkanlığı, genel tavrıy-

di. Ama Winterbourne biraz daha konuşup, kızın tamamen ilgisiz görüldüğü manzarada ilgi çekebilecek bir-iki şeye işaret ettikten sonra, genç kız yavaş yavaş bakışlarını kaçırmamaya başladı. Genç Amerikalı bu bakışların son derece rahat olduğunu ve en küçük bir çekinme ifadesi taşımadığını gördü. Ancak kızın gözleri o kadar samimi ve saftı ki bu bakışları küstahlık olarak adlandırmak da imkânsızdı. Kızın tene, burnu, kulakları, dişleri... Winterbourne uzun zamandır böyle güzel hatlar görmemişti. Kadın güzelliğine düşküdü, en ince ayrıntısına kadar incelemek ve gözlemlemek gibi bir alışkanlığı vardı ve bu kızın yüzüyle ilgili de hemen bir-iki gözlemde bulundu. Tatsız, anlamsız bir yüz değildi bu ama tam olarak bir ifade de taşııyordu. Son derece narin olmasına rağmen Winterbourne'a sanki aceleyle tamamlanmış, bir şeyleri eksik kalmış bir portreyi çağrıştırdı. Randolph'un ablasının hafif bir kız olması olasılığının çok yüksek olduğunu düşündü genç adam; tuhaf huyları vardı ama pırlıl pırlıl, güzel ve küçük yüzünde en ufak bir alay, bir kinaye yoktu. Çok geçmeden, bu sohbet konusunda o kadar da niyetsiz olmadığını anlamıştı. Annesi ve Randolph ile beraber kışı geçirmek üzere Roma'ya gideceklerini söylemişti. Sonra genç adamın gerçekten Amerikalı olup olmadığını sordu, aslında kendisine hiç de öyle gelmediğini çünkü özellikle de konuşmasını duyduktan sonra, ki bunu anlık bir tereddüitten sonra söyledi, onun daha çok bir Al-

man'a benzediğini düşündüğünü ekledi. Winterbourne gülerek, Amerikalılar gibi konuşan Almanlar bildiğini fakat anımsayabildiği kadarıyla şimdiye kadar hiç Almanlar gibi konuşan bir Amerikalı'ya rastlamadığını söyledi. Sonra henüz kalkmış olduğu iskemleyi göstererek bu genç hanımın orada daha rahat edip etmeyeceğini sordu. Kız ayakta durmayı ve dolaşmayı sevdiğini söylese de iskemleye oturdu ve New York eyaletinden olduğunu söyleyerek ekledi, "Nerede olduğunu biliyorsanız tabii." Winterbourne ise kızın küçük, cıva gibi kardeşini yakalayıp bir-iki dakika yanında durmasını sağlayarak bu küçük hanım hakkında daha fazla bilgi edindi.

"Adın ne senin bakalım?" diye sordu.

"Randolph C. Miller," dedi ufaklık sertçe. "Sana onun adını da söyleyeyim," dedi sonra ve bastonunun ucuyla ablasını işaret etti.

"Sana sorulana kadar beklesen iyi edersin," dedi genç kız sakince.

"Adınızı öğrenmeyi çok isterdim," dedi Winterbourne.

"Adı Daisy Miller!" diye atıldı çocuk. "Ama bu gerçek adı değil. Kartvizitinde yazan adı bu değil!"

"Sizde bir kartım olmayışı ne üzücü," dedi Bayan Miller.

"Asıl adı Annie P. Miller," diye devam etti çocuk.

"Hadi onun adını sor," dedi genç kız kardeşine Winterbourne'u işaret ederek.

Fakat Randolph bu konuyla hiç ilgilenmedi ve ken-

di ailesiyle ilgili bilgi vermeye devam etti. “Babamın adı Ezra B. Miller,” dedi, “o Avrupa’da değil, Avrupa’dan çok daha iyi bir yerde.”

Winterbourne bir an için çocuğun bu tavrının, Bay Miller’in Tanrı katına çıkmış olduğu gerçeğinin çocuğa bu şekilde anlatılmış olmasıyla açıklanabileceğini düşündü. Ne var ki Randolph hemen ekledi, “Babam Schenectady’de. Orada büyük bir işi var. Benim babam zengin biliyor musun!”

“Şeyy...” diye lafa karıştı Bayan Miller, gözlerini indirdiği şemsiyesinin işlemesine çevirerek. Bu arada Winterbourne çocuğu bırakmış, o da hemen yanlarından ayrılıp elindeki bastonu yol boyunca sürükleyerek uzaklaşmıştı. “Avrupa’yı sevmiyor,” diye devam etti genç kız. “Geri dönmek istiyor.”

“Schenectady’ye dönmeyi kastediyorsunuz yani?”

“Evet, doğruca eve dönmek istiyor. Burada hiç arkadaşı yok. Sadece bir çocuk var ama o da hep öğretmenle dolaşiyor, oynamasına izin vermiyorlar.”

“Ve kardeşinizin bir öğretmeni yok, öyle mi?” diye sordu Winterbourne.

“Annem bizimle beraber dolaşacak birini bulmayı düşündü. Çok iyi bir öğretmen tanıdığını söyleyen bir hanım vardı – Amerikalı bir hanım, belki tanır-sınız, Bayan Sanders. Sanırım Boston’dan gelmiş. İşte bu öğretmenden bahsetti ve onun bizimle gelebileceğini düşündük. Ama Randolph bizimle gezecek bir öğretmen istemediğini, vagonlarda ders çalışma-

yacağını söyledi. Ve biz de hemen her zaman trenlerdeyiz. Yine trende tanıştığımız bir İngiliz hanım vardı –adı galiba Bayan Featherstone’du– tanırınız belki. Randolph’a neden benim ders vermediğimi, onu neden benim ‘eğitmediğimi’ sormuştu. Bana kalırsa benim ona öğreteceğimden fazlasını o bana öğretir, gerçekten çok zeki.”

“Evet,” dedi Winterbourne, “çok zeki görünüyor.”

“İtalya’ya gider gitmez annem bir öğretmen bulacak. İtalya’da iyi öğretmenler var mıdır?”

“Çok iyileri olduđuna eminim,” dedi Winterbourne.

“Yoksa annem bir okul bulacak. Randolph’un öğrenmesi gereken şeyler var hâlâ. Sadece dokuz yaşında. Koleje gidiyor.” Ve bu şekilde Bayan Miller ailesiyle ve diğer konularla ilgili konuşmayı sürdürdü. Olađanüstü güzel, pırıltılı yüzüklerle süslü ellerini kucağında kavuşturmuş, güzel gözleri bazen Winterbourne’un gözlerinde bazen de manzarada ve bahçede dolaşan insanlarda, öylece oturuyordu. Sanki Winterbourne’u uzun zamandır tanıyormuş gibi konuşuyordu. Bu durum genç adamın hoşuna gitti; yıllardır bu kadar konuşkan bir genç hanım görmemişti. Aslında gelip yanına oturan bu yabancı kızın gevezelik ettiği bile söylenebilirdi. Son derece durgun, etkileyici derecede sakin bir halde oturuyordu ancak dudakları ve gözleri sürekli hareket halindeydi. Yumuřak, narin, dostça bir sesi vardı ve bu ses tonunun arkadaş canlısı birine ait olduğu kesindi. Winterbour-

ne'a annesi ve kardeşiyle gezdiği ve gitmeyi planladığı yerleri anlatıp, kaldıkları pek çok otelin ismini sıraladı. "Şu bahsettiğim İngiliz bayan," dedi, "Bayan Featherstone bana Amerika'da hep otellerde kalıp kalmadığımızı sordu. Ben de Avrupa'ya gelene kadar hayatım boyunca hiç bu kadar çok otel görmediğimi söyledim. Cidden hiç bu kadar çok otel görmemiştim... dağ taş otel burada." Bayan Miller bunu şikayetçi bir tavırla söylememişti, her şeyden son derece keyif alır bir hali vardı. Bir defa alışınca otellerin çok iyi ve Avrupa'nın fevkalade hoş bir yer olduğunu ekledi. Belki de Avrupa hakkında önceden pek çok şey duyduğu için hiç mi hiç düş kırıklığına uğramamıştı. Buraya defalarca gelen "bir sürü" arkadaşı vardı. Ayrıca Paris'ten "bir sürü" kıyafeti ve takısı vardı, ne zaman Paris'ten alınmış bir elbisesini giyse kendini Avrupa'da gibi hissediyordu.

"Bir tür dilek elbisesi gibi," dedi Winterbourne.

"Evet," dedi Bayan Miller bu benzetmenin anlamını irdelemeden, "hep burada olma isteği uyandırır bende. Ama aslında bu elbiseler için burada olmaya gerek yok. En sık olanları Amerika'ya yolluyorlar zaten, burada ise hep uyduruk ve çirkin olanlara rastlıyorum. Fakat burada asıl hoşlanmadığım şey çevre. Sanki kimsecikler yok ya da varsa da ben nerede olduklarını bilmiyorum. Sahi, siz biliyor musunuz? Bir yerlerde birileri olmalı ama ben henüz rastlayamadım. Ben sosyal çevreye çok önem veririm ve her zaman çok arkadaşım ol-

muştur. Yalnızca Schenectady’de değil, New York’ta da. Her kış New York’a giderdim. Orada bir sürü arkadaşım vardı. Geçen kış benim için on yedi yemek verildi örneğin,” diye ekledi Daisy Miller, “ve bunların üçünü erkek arkadaşlarım verdi. New York’ta Schenectady’de olduğundan daha fazla erkek arkadaşım var, tabii daha fazla kız arkadaşım da.” Bir an için sustu; pırıl pırıl gözlerinin tüm sevecenliği ve duru gülümsemesiyle Winterbourne’a bakıyordu. “Her zaman,” dedi “pek çok erkek arkadaşım olmuştur.”

Winterbourne’un biraz akli karışmıştı ama sohbetten son derece memnundu. Aslında bu tarz konuşmaların terbiyeden yoksunluğun bir delili olarak kabul edildiği durumlar dışında hiç kendisini bu şekilde ifade eden genç bir hanıma rastlamamıştı. Ama Daisy Miller’ı Cenevre’de dedikleri gibi “densizlik”le mi suçlayacaktı? Cenevre’de yaşadığı uzun yıllar boyunca çok şey kaybettiğini, Amerikan tarzına bile yabancılaştığını hissetti. Aslında bazı şeyleri değerlendirecek yaşa geldiğinden bu yana Amerikalı olduğu bu kadar belirgin bir genç hanımla hiç karşılaşmamıştı. Kuşkusuz çok etkileyiciydi ve aynı zamanda şaşırtıcı derecede konuşkan! New York eyaletinden güzel bir kız mıydı yalnızca? Çok sayıda erkek arkadaşı olan bütün güzel kızlar böyle miydi yani? Yoksa aynı zamanda planlar yapan, cüretkar ve vicdansız biri miydi küçük hanım? Winterbourne bu konuyla ilgili olarak önsözlerini kaybetmiş gibiydi, mantığı ise ona hiç

yardım edemezdi. Daisy Miller son derece masum görünüyordu. Bazıları ona Amerikalı kızların fazlasıyla masum olduklarını anlatmışlar ama öte yandan başkaları da tamamen aksini, bu kızların hiç de masum olmadıklarını iddia etmişlerdi. Bayan Daisy Miller'in çıkılacak bir kız, hoş bir Amerikalı kız arkadaş olduğunu düşünmek istiyordu. Şimdiye kadar Amerikalı genç bir hanımla bu tarz bir ilişkisi olmamıştı; burada, Avrupa'da, Daisy Miller'dan daha büyük iki ya da üç kadın tanıyordu; evli fakat her biri fettan, tehlikeli ve insanın ilişkisinin bir anda yüz seksen derece dönebileceği kadınlar. Fakat bu küçük kız bu anlamda bir avcı değildi; masum ve güzel bir Amerikalıydı sadece. Winterbourne Daisy Miller ile ilgili formülü bulmuş olduğu için neredeyse minnettardı. Arkasına yaslandı ve genç kızın şimdiye dek gördüğü en etkileyici burna sahip olduğunu düşündü. Amerikalı bir kızla çıkarken nelerin normal kabul edildiğini, sınırların ne olduğunu merak ediyordu ve görünüşe bakılırsa öğrenmesine de az kalmıştı.

“Şu eski şatoya gittiniz mi?” diye sordu genç kız şemsiyesiyle uzakta duvarları parlayan Chillon Şatosu'nu göstererek.

“Evet, birkaç defa gitmiştim,” dedi Winterbourne. “Siz de görmüşsünüzdür sanırım.”

“Hayır, henüz gitmedik. Ama ben gitmeye can atıyorum. Ve tabii ki gideceğim, tarihî şatoyu görmeden buradan ayrılamam.”

“Hoş bir yolculuktur,” dedi Winterbourne, “ve çok da rahat bir yoldur. Arabayla ya da vapurla gidebilirsiniz.”

“Trenle de gidilebilir,” dedi Bayan Miller.

“Evet trenle de gidilir,” diye onayladı Winterbourne.

“Yardımcımız ziyaretçileri Şato’ya kadar çıkardıklarını söyledi,” diye devam etti genç kız konuşmasına. “Geçen hafta gidecektik ama annem vazgeçti. Hazımsızlık sorunu var, gidemeyeceğini söyledi. Randolph da istemedi; eski şatolarla ilgilenmiyor. Ama sanırım bu hafta gideriz, tabii Randolph’u kandırabilirsek.

“Kardeşiniz eski eserlerle ilgilenmiyor demek?” dedi Winterbourne gülümseyerek.

“Eski şatoların umurunda olmadığımı söyledi. Sadece dokuz yaşında tabii. Otelde kalmak istiyor. Annemse onu yalnız bırakmak istemiyor, yardımcımız da onunla kalmıyor ve biz de pek çok yere gidemiyoruz tabii. Ama oraya gidemezsek çok üzüleceğim.” dedi Bayan Miller bir kez daha Chillon Şatosu’nu işaret ederek.

“Bir şeyler ayarlanabilir herhalde,” dedi Winterbourne. “Öğleden sonra Randolph’la kalacak kimseyi bulamaz mısınız?”

Bayan Miller bir an genç adama baktı ve sonra sakin sakin, “Keşke siz kalsanız,” dedi.

Winterbourne kısa bir tereddütten sonra, “Sizinle Chillon’a gelmeyi tercih ederim,” diye cevap verdi.

“Benimle mi?” diye sordu genç kız aynı yumuşaklıkla.

Daisy Miller Cenevre'deki kızlar gibi yanakları kızarak ayağa falan kalkmadı ama fazlasıyla cesur davranışının farkında olan Winterbourne yine de kızı rahatsız etmiş olabileceğini düşündü. “Ve tabii annenizle,” dedi saygılı bir tavırla.

Ancak görünüşe bakılırsa cüreti de saygılı tutumu da Daisy Miller için çok önemli değildi. “Annem artık gitmez sanırım,” dedi. “Öğleden sonraları çıkmaktan hoşlanmıyor. Peki siz az önce söylediğinizde ciddi miydiniz? Oraya gitmek istediğiniz konusunda...”

“Bütün samimiyetimle,” dedi Winterbourne.

“O zaman ayarlayabiliriz herhalde. Annem Randolph'la kalırsa Eugenio da kalır.”

“Eugenio?” diye sordu genç adam.

“Eugenio bizim yardımcımız. Randolph'la kalmak istemiyor; gördüğüm en müşkülpesent insan. Ama eşsiz bir yardımcı. Sanırım annem kalırsa o da evde kalır ve biz de Şato'ya gidebiliriz.”

Winterbourne bir an mümkün olduğunca sakin bir şekilde düşündü; bu “gidebiliriz”deki biz ancak Bayan Miller ve kendisi olabilirdi. Bu program kızın güvenini kazanmak için son derece uygun olmuştu; küçük hanımın elini öpmesi gerektiğini hissetti. Büyük olasılıkla da öpecek ve tüm planları altüst edecekti ki tam o sırada başka birisi, tahminen Eugenio geldi. Uzun boylu, sakallı ve kadife ceketiyle parıldayan kösteğiyle oldukça yakışıklı görünen bir adamdı. “Merhaba Eugenio,” dedi Bayan Miller dostça bir tavırla.